Comunitățile umane în perioada târzie a epocii fierului, privite prin prisma indicatorilor stresului musculo-scheletic (ocupațional)*

Angela Simalcsik, Mihail Băț, Ion Ciobanu

Particularitățile scheletice, apreciate în literatura de specialitate drept adaptări funcționale sau indicatori ai stresului ocupațional, funcțional sau biomecanic, sunt numite şi entezopatii mecanice sau indicatori musculo-scheletici şi ai stilului de viață. Odată identificate, aceste modificări observabile pe suprafața oaselor, în regiunile unde se inseră muşchii prin tendoane şi ligamente, pot aduce o serie de informații legate de activitatea cotidiană a unui individ sau a unei populații. În acest sens, aducem în discuție două comunități din perioada târzie a epocii fierului – cea traco-getică, reprezentată prin câteva descoperiri de la Saharna Mare, şi cea scitică, reprezentată prin descoperirile de la Crihana Veche. Oare membrii acestor comunități au avut moduri de viață diferite? Cum era starea lor de sănătate? Cu ce se alimentau? Cu ce se ocupau şi ce stil de viață aveau? Cum se reflectă aceste variabile în indicatorii stresului ocupațional, constituția scheletică şi în tabloul paleopatologic?

* Cercetare realizată în cadrul proiectului 20.80009.1606.14 „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu şi bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară şi valorificare ştiințifică".